ZDROWIE I ŻYCIE

DZIENNIK URZĘDOWY IZBY ZDROWIA W GENERALNYM GUBERNATORSTWIE

Numer 22 (39). Rocznik II. | Kraków, 1. 6. 1941 r.

Redaktor: Dr med. Werner Kroll, Kraków, Krupnicza 11a, tel. 10524. — Wydawnictwo: Gesundheitskammer, Kraków, Krupnicza 11a, tel. 10524. — Odpowiedzialny za dział ogłoszeń: W. von Würzen, Kraków, Krupnicza 11a. — Rachunek bankowy: Gesundheitskammer — w Creditanstalt-Bankverein, Kraków, Adolf Hitlerplatz, róg Szewskiej. — Pocztowe konto czekowe: Warszawa 73. — Adres telegraficzny: Gesundheitskammer, Kraków. — Prenumerata Zł. 3.— miesięcznie. Wszystkie urzędy pocztowe przyjmują zamówienia. — Czasopismo ukazuje się co tydzień.

Artykuły dla części redakcyjnej nadsyłać wyłącznie pod adresem: Redakcja „Zdrowie i Życie", Kraków, Krupnicza 11a, lub do Oddziału Warszawskiego, Warszawa, Koszykowa 37 (Okręgowa Izba Zdrowia). Rękopisy nadsyłać można bądź to w języku polskim bądź to niemieckim. — Korespondencję w sprawie ogłoszeń, zwłaszcza ogłoszeń pod szyfrą, kierować wyłącznie: Wydawnictwo Gesundheitskammer, Kraków, Krupnicza 11a.

Nie zamówione rękopisy zwraca się tylko w wypadku dołączenia opłaty pocztowej w odpowiedniej wysokości.

TREŚĆ:

Z cyklu odczytów Instytutu Medycyny Sądowej i Kryminalistyki w Krakowie Dyrektor Dr. med. W. v. Beck.

Zagadnienia typów psychologicznych*)

Napisał: Dr. Schneider, Profesor Uniwersytetu w Królewcu.

Konieczność wprowadzenia pewnego porządku w olbrzymio wielką ilość ludzkich rozmaitości doprowadziła od dawna do szukania pewnych określonych zasad porządkowania typów. W praktyce ocenianie ludzi w większości wypadków zadawala się od biedy przybliżonymi schematami, które uzyskuje się albo przez porównanie: „ten jest taki, czy też prawie taki jak tamten", albo przez wyprowadzenie od jakiegoś typu idealnego, który się stwarza zależnie od potrzeb. Takimi prymitywnymi schematami idealnymi są choćby określenia: pilny, nie zasługujący na zaufanie itd. Jeżeli się jednak usiłuje ująć typy życia w ściśle naukowy sposób, to natrafia się przy tym na szereg nieprzewidzianych trudności. Odrębność masy dziedzicznej wydaje tak nieprzejrzaną różnorodność właściwości ludzkich, że przede wszystkim bardzo trudno jest znaleźć w ogóle jakąś zasadę porządkowania, która by umożliwiała tworzenie grup. Bo czym różnią się ludzie między sobą? Naturalnie można ustalić typy: barwy włosów, zdolności matematycznych, muzykalności, wyczynów mięśniowych, czy też szybkości reakcyj, a jednak w wyniku otrzymuje się tylko nużące, a równocześnie praktycznie niezbyt użyteczne uszeregowanie statystyczne. Lecz my żądamy typów obejmujących całość, które z jednej strony wykazują całkiem stałą i jasno odznaczającą się prawidłowość w budowie grup ludzkich i ich duchowego podłoża, którego — naturalnie — nie będzie można poznać bez uwzględnienia czynników cielesno-biologicznych, a z drugiej znowu strony zostawiają dostateczną przestrzeń dla odrębności określonego dziedzicznie indywiduum. Do określenia typu duchowego nie wystarcza zatem bynajmniej sumowanie poszczególnych cech, czy poszczególnych funkcji, lecz w każdym przypadku należy pomieścić w danym typie cały obraz człowieka w pewnym typie. Nie wystarcza także zadowolenie się opisywaniem i klasyfikowaniem typowych sposobów reagowania, jak to przeważnie zdarza się w praktyce, albowiem sposoby reagowania nie zawsze są wyrazem typowych skłonności temperamentowych, istnieją bowiem tak zwane fałszywe reakcje, które co prawda znowu mogą być charakterystyczne dla jakiegoś określonego typu.

Przy tego rodzaju przeglądzie pozostawmy wreszcie na boku wszystkie znane nam typy rasowe i spróbujmy zwrócić uwagę na typy spotykane w obrębie naszej własnej rasy, a więc zadowolnijmy się czysto psychologicznym stanem faktycznym. Wówczas mamy następujące możliwości naukowego traktowania zagadnienia:

1. Idealnym wymogom wiedzy odpowiadają tylko typy istotne, czy też strukturalne, to znaczy uszeregowania ludzi, uzyskiwane ze zbadania wewnętrznych praw ich jaźni duchowo-cielesnej, a które jako mierniki pozwalają poznać nie sposoby ich zachowania się, lecz przyczyny ich zachowania się. Jeżeli człowiek jest szybki w ruchach, to przy tego rodzaju typologii musi się przede wszystkim zapytać, skąd pochodzi ta szybkość. Czy jest ona wyrazem skłonności temperamentowych, czy też — co także może się zdarzyć — słabości nerwowej? Tak więc przy takich samych sposobach zachowania się typ mógłby być całkiem różny.

*) Odczyt wygłoszony w dniu 7 kwietnia 1941.

2. Tylko tam, gdzie nie można sobie wyobrazić takich typów istotnych będziemy musieli zadowolić się podziałem na typy wynikające z badania zachowania się. Jest to co prawda o wiele grubsze schematyzowanie, którego nie powinno się stosować przy właściwych pracach oceniania ludzi.

3. Najmniej zadawalająca jest klasyfikacja według wyczynów. Co prawda, wyczyny można mierzyć obiektywnie, ale też są one najbardziej niepewnymi cechami istoty człowieka. Albowiem fakt, że określona grupa ludzka odróżnia się od innej grupy określoną przewagą, choćby w lekkiej atletyce, nie uprawnia do mówienia o duchowym typie lekkoatletycznym, ponieważ może zachodzić zupełnie odmienna motywacja typu. Wyczyn może pochodzić z prawdziwego wewnętrznego udziału, ale tak samo dobrze może wynikać z fałszywej ambicji, a nawet z bojaźni: ze samego wyczynu nie da się to rozeznać.

Pod względem metodycznym należy ponadto pamiętać o tym, że musi się również rozstrzygnąć, według jakiej ilościowej zasady chce się oceniać typy. W minionym na szczęście okresie panowania psychotechniki zwykło się było — ponieważ to było wygodne — zadawalać przeciętnym typem, ujętym ilościowo, który można było ewentualnie wymierzyć statystycznie. Tutaj należy większość głośnych metod testowych. Ale metodyka staje się o wiele precyzyjniejsza, jeżeli ustala się typ wyrazisty, który na badanym podłożu stanowi możliwie najczystsze określenie tworu, a do którego w większym lub mniejszym stopniu zbliża się wiele innych pokrewnych typów.

Tak więc dochodzimy już tu do metodyki badania typów, którą tu naturalnie możemy wspomnieć tylko pokrótce. Punktem wyjściowym wszelkiego badania duchowego jest planowa obserwacja, która nigdy nie przebiega po prostu intuicyjnie, lecz której musi się dokonywać metodycznie. Tak więc bynajmniej nie wystarcza, jak się to często sądzi, znajomość usposobień ludzkich, chociaż przy obserwacji musi niewątpliwie istnieć pewna zdolność wczuwania się. Dla zbadania istoty człowieka i możności jej późniejszego sklasyfikowania daleko ważniejszym jest zwrócenie skoncentrowanej uwagi na najdelikatniejsze różnice w jego całym sposobie wyrażania się. Niemieckie badania charakterów dopiero stopniowo, i to przede wszystkim w ostatnich latach, podciągnęły się w swej pracy na tę wyżynę, a również tylko stopniowo uwolniły się od grubych, matematycznych metod, opracowanych zwłaszcza w Ameryce. Metody amerykańskie polegały przeważnie na metodach korelacji i testów.

Istota metody korelacyjnej polegała na tym, aby spośród możliwie wielkich mas ludzkich wyszukać typy oparte na możliwie wielkiej liczbie tych samych cech wynajdowanych. Tak więc ustalano zależność wzajemną (korelację) dajmy na to u dzieci wedle oceny nauczyciela: uzdolnienia, temperamentu, ścisłości, wziętości, szybkości, pewności siebie, barwy włosów i oczu, oraz wielu innych cech i znaleziono bodaj, że piwne oczy bardzo często odpowiadają małej pewności siebie, albo wysokiemu uzdolnieniu intelektualnemu, oraz wiele innych podobnych zależności. Rzecz oczywista, wszystko to, pomimo pozoru naukowości, było czymś niewłaściwym, a przy tym znacznie obciążyło aż do dzisiaj i zdyskredytowało naukową psychologię.

Metody testów, które w znacznej mierze znane są także i kryminaliście, były o tyle lepsze, że ujęcie zagadnień następowało tu przynajmniej w sposób ostro odgraniczony. Ale to, co istotnie metoda ta w wyniku osiągnęła, było tylko albo schematem typów ogólnej inteligencji, albo też właściwie tylko ustaleniem typów wyczynu; przecież spośród ponad 3 milionów ludzi zbadanych przy pomocy słynnego amerykańskiego tekstu wojskowego wyróżniają się jasno tylko całkiem z grubsza określone typy wyczynów i inteligencji. (Ciąg dalszy nastąpi)

Odwszawianie — najważniejszy środek w walce z durem osutkowym

Napisal: radca sanit. Dr. Günther **Ohrloff**, Kraków.

Dla rozpowszechniania się wszystkich chorób zakaźnych ważnym jest fakt, że następuje ono przez bezpośrednie lub pośrednie przeniesienie małych żyjątek, których głównym źródłem prawie we wszystkich przypadkach jest chory człowiek. O ile przy tym chodzi o chorobę zakaźną, której zarazki rozwijają się przejściowo w jakimś zwierzęciu-gospodarzu, czy też bywają przenoszone przez zwierzęta, szczytowy punkt rozpowszechnienia zależy przeważnie od klimatu i pogody i dlatego jest uwarunkowany czasowo. Mówimy wówczas o czasowej dyspozycji i pojmujemy przez to przeważnie zależną od pory roku gotowość, która przejściowo zapewnia szczególnie korzystne warunki dla rozmnażania się, rozpowszechniania, czy też skuteczności określonych zarazków chorobowych.

Do chorób zakaźnych, których rozpowszechnienie wykazuje wahania sezonowe, należy między innymi dur osutkowy, o którym wiadomo, że występuje w szczególnie zwiększony sposób na wiosnę. Zarazka duru osutkowego nie znaleziono dotychczas w wydalinach i wydzielinach ludzkich. Musi się jednakże przyjąć, że jest nim *Rickettsia Prowazeki*, którą znaleziono w jelicie wszy występującej u chorych na dur plamisty. W każdym razie jednak wesz odzieżową należy uważać za najgłówniejszą, jeżeli nie jedyną, przenosicielkę duru plamistego. Uszkodzenia wywołane u ludzi przez wszy następują w większości przez ukłucia, ale także przez zewnętrzne przenoszenie zarazków chorobowych (dur powrotny, gorączka wołyńska). Ale przy przenoszeniu chorób odgrywa pewną rolę także i kał wszy, przede wszystkim wszy odzieżowej. Wesz łonowa jako przenosicielka chorób jest prawie bez znaczenia. Czy także i wesz głowowa może stać się w mniejszym stopniu niebezpieczną dla zdrowia ludzkiego, jest rzeczą jeszcze nie dowiedzioną.

Przyczyny tego, że dur osutkowy pojawia się silniej właśnie na wiosnę, należy prawdopodobnie szukać w tym, że ludność w zimniejszej porze roku trzyma się bardziej mieszkań i swego własnego środowiska — przez co występuje silne rozmnożenie

wszy — a z początkiem wiosny opuszcza mieszkania i wędruje, czego następstwem jest rozwleczenie wszy, a przez to rozpowszechnienie duru osutkowego. W tych warunkach przenoszenie choroby zakaźnej będzie szczególnie wielkie tam, gdzie na skutek braku czystości i niedostatecznej ilości mieszkań stosunki przedstawiają się niekorzystnie pod względem ogólnej higieny. Tak więc dur osutkowy na ogół jest też wyłącznie chorobą krajów o zacofanej kulturze higienicznej, jaką zastaliśmy tu na wschodzie.

Dlatego też sposoby zwalczania w pierwszym rzędzie winny dążyć do podniesienia higieny ogólnej. Obok licznych innych środków zapobiegawczych i zwalczających dur osutkowy, których w tym artykule nie będziemy rozpatrywać, najbardziej skuteczny środek zwalczania duru osutkowego polega na wytępieniu wszy, dla którego poniżej podajemy przedstawienie najważniejszych zasad wedle praktycznych punktów widzenia.

I. Biologia wszy ludzkiej.

U człowieka występują trzy różne odmiany wszy: wesz głowowa, odzieżowa i łonowa. U wszystkich odmian wszy rozmnażanie się odbywa się przy pomocy zapłodnionych jaj, z których wykłuwają się larwy dochodzące wielkości do 1 mm. W czasie rozwoju aż do zwierzęcia dojrzałego płciowo przechodzą one przez linienie trzy stadia larwalne, tak że wykłuwająca się z jajka młoda wesz osiąga dojrzałość płciową dopiero po trzykrotnym linieniu. Okres rozwoju wszy zależy w wysokim stopniu od temperatury, ale także od wilgotności powietrza i od pożywienia.

Dla rozwoju jaja, od jego złożenia aż do wykłucia się larwy, u wszy odzieżowej potrzeba przy niezmiennej temperaturze co najmniej:

25° C około 11—14 dni
27 „ „ 9—12 „
30 „ „ 7—10 „
35 „ „ 4— 6 „

W bieliźnie przylegającej do skóry panuje na ogół temperatura 30—35°, tak więc ze złożonych tam jaj larwy wykłuwają się po 4—10 dniach. Jeżeli natomiast jaja złożono na zewnętrznych częściach ubrania, a przez to istnieje tam niższa temperatura, to rozwój jaj może się przedłużyć aż do miesiąca.

Trwanie trzech stadiów larwalnych, a więc rozwój do dojrzałej płciowo wszy, znowu zależy bardzo od temperatury i pożywienia. W pierwszym stanie larwalnym wesz pozostaje 3—6 dni, w drugim stadium larwalnym znowu 5—11 i w trzecim stadium larwalnym 8—15 dni. Tak więc wśród szczególnie korzystnych okoliczności okres rozwojowy trwa 3+5+8=16 dni, przy niekorzystnych stosunkach może jednak wymagać aż do 39 dni.

Czas życia wszy zależnie od odmiany, a także od warunków zewnętrznych, jest bardzo różny. Tak więc u wszy głowowej i odzieżowej samiec żyje około 15—20 dni, samica 30—40 dni. Czas życia wszy łonowej wynosi około 50 dni.

Ilość jaj złożonych przez samicę przy najkorzystniejszych warunkach przez całe życie może wynosić u wszy głowowej 120—140 sztuk, u wszy odzieżowej 170—200 i u wszy łonowej 50.

Jaja wszy (gnidy) przyklejone są przeważnie do podłoża, włókien tkanin, lub włosów, mocno trzymającym kitem, który nie rozpuszcza się w środkach płynnych czy chemicznych. Świeże jajka mają błyszczącą powierzchnię i szarobiałą barwę, starsze wyglądają brunatno-żółto, są one beczkowate i zaopatrzone w przykrywkę. Jajka, z których larwa się już wykluła, są jasne, szkliste, przejrzyste, ze słabym połyskiem i przeważnie posiadają jeszcze otwartą przykrywkę, która podnosi się przy wykluwaniu. Zamarłe jaja wykazują przeważnie zmarszczki na powierzchni i są ciemno zabarwione. Jaja wszy łonowej odróżniają się od jaj pozostałych odmian wszy wysoką przykrywką.

Larwy są początkowo zabarwione żółtawo, zielonawo lub białawo, mają wielkość do 1 mm, a po pierwszym posiłku wyglądają jak czerwone punkty. Ze wzrastającym wiekiem zabarwienie ich staje się ciemniejsze.

Larwy i wszy odżywiają się wyłącznie krążącą ciepłą krwią. Jako prawdziwe pasożyty rzadko opuszczają swego gospodarza, ponieważ bez odżywienia krwią nie mogą żyć dłużej niż 10 dni. Natomiast jaja, szczególnie przy niższych temperaturach, mogą pozostać zdolne do rozwoju aż do miesiąca. Poznanie tej rzeczy jest ważne dla przechowywania przedmiotów w kwarantannie albo dla ewakuacji mieszkań, albowiem po upływie 10+30=40 dni można się liczyć z wymarciem wszy i larw przez „wygłodzenie“.

(Ciąg dalszy nastąpi)

Izba Zdrowia — zakres rzeczowy prasa — wypłaciła p. Marii Berezowskiej w Tomaszowie Mazow. wyznaczoną premię asekuracyjną w kwocie Zł. 100 z powodu zgonu prenumeratora naszego pisma felczera Wiktora Berezowskiego.

Bekanntmachungen
und Verordnungen, die den Gesamtumfang der Gesundheitskammer betreffen

Aus dem Verordnungsblatt für das Generalgouvernement

VERORDNUNG
über die Werbung für Heilmittel und Heilmethoden im Generalgouvernement
Vom 9. Mai 1941.

Auf Grund des § 5 Abs. 1 des Erlasses des Führers und Reichskanzlers vom 12. Oktober 1939 (Reichsgesetzbl. I S. 2077) verordne ich:

Obwieszczenia
i rozporządzenia dot. całokształtu Izby Zdrowia

Z Dziennika Rozporządzeń dla Generalnego Gubernatorstwa

ROZPORZĄDZENIE
o reklamowaniu środków leczniczych i sposobów leczenia w Generalnym Gubernatorstwie.
Z dnia 9 maja 1941 r.

Na podstawie § 5 ust. 1 Dekretu Führer'a i Kanclerza Rzeszy Niemieckiej z dnia 12 października 1939 r. (Dz. U. Rzeszy Niem. I str. 2077) rozporządzam:

§ 1

Heilmittel und Heilmethoden.

(1) Heilmittel im Sinne dieser Verordnung sind Mittel und Gegenstände, die dazu bestimmt sind, Krankheiten, Leiden oder Körperschäden jeder Art bei Mensch oder Tier zu verhüten, zu lindern oder zu beseitigen.

(2) Als Heilmittel gelten auch Mittel und Gegenstände, soweit sie dazu bestimmt sind,

1. eine allgemeine oder örtliche Empfindungslosigkeit bei Mensch oder Tier herbeizuführen;
2. zur Verhütung, Linderung oder Beseitigung von Schwangerschaftsbeschwerden, zur Erleichterung der Geburt oder beim Geburtsvorgang bei Mensch oder Tier angewendet zu werden;
3. durch Anwendung am menschlichen oder tierischen Körper Krankheiten, Leiden oder Körperschäden jeder Art zu erkennen;
4. Erscheinungen des vorzeitigen oder natürlichen Alterns, ferner besondere körperliche oder seelische Zustände bei Mensch oder Tier zu verhüten, zu lindern oder zu beseitigen, insbesondere der Verjüngung, geschlechtlichen Anregung, Entwöhnung von Tabak- oder Alkoholgenuss, Abmagerung oder Behebung der Magerkeit, Verbesserung der Körperform zu dienen;
5. Ungeziefer, mit dem Mensch oder Tier behaftet ist, zu beseitigen.

(3) Als Heilmethoden sind alle Verfahren und Behandlungen anzusehen, die zu Heilzwecken im Sinne von Abs. 1 und 2 vorgenommen werden.

(4) Für Nährpräparate und kosmetische Artikel gelten die Bestimmungen dieser Verordnung insoweit, als auch sie für Heilzwecke bestimmt sind.

§ 2

Verbotene Werbung.

(1) Jede Werbung für pharmazeutische Spezialitäten, deren Herstellung und Vertrieb nicht durch amtliche Registrierung genehmigt ist, wird verboten. Dasselbe gilt für alle anderen Heilmittel, zu deren Herstellung und Vertrieb die erfoderliche Genehmigung nicht erteilt wurde.

(2) Das Verbot gilt auch für jede Werbung für Heilmethoden, die nicht auf direkter Wahrnehmung der Krankheitserscheinungen beruhen (Fernbehandlung).

§ 3

Irreführende Werbung.

Jede irreführende Werbung für Heilmittel ist verboten. Als irreführend wird angesehen

1. jede Anpreisung durch falsche Angaben über die Zusammensetzung oder Beschaffenheit eines Heilmittels oder Heilgegenstands;
2. jede Beschreibung von Heilmitteln und Heilmethoden, die ihrer wahren Wirkung nicht entspricht;
3. alle irreführenden Angaben über Vorbildung, Befähigung oder Erfolge der an der Herstellung und Werbung beteiligten Personen.

§ 4

Genehmigung zur Werbung.

(1) Jede Werbung für Heilmittel und Heilmethoden durch Anzeigen, Flug- und Werbeschriften, Dankschreiben oder sonstige Anpreisung irgendwelcher Art ist nur mit ausdrücklicher Genehmigung gestattet.

§ 1

Środki lecznicze i sposoby leczenia.

(1) Środkami leczniczymi w rozumieniu niniejszego rozporządzenia są środki i przedmioty, przeznaczone do zapobiegania chorobom, cierpieniom lub szkodom cielesnym wszelkiego rodzaju u ludzi lub zwierząt oraz do ich uśmierzania lub usunięcia.

(2) Za środki lecznicze uchodzą również środki i przedmioty, o ile przeznaczone są do tego, by

1. spowodować ogólne lub miejscowe znieczulenie u ludzi lub zwierząt;
2. zastosować je do zapobiegania, uśmierzania lub usunięcia dolegliwości ciąży, ułatwienia porodu lub przy procesie porodowym u ludzi lub zwierząt;
3. rozpoznać drogą zastosowania na ciele ludzkim lub u zwierząt choroby, cierpienia lub szkody cielesne wszelkiego rodzaju;
4. zapobiec objawom przedwczesnego lub naturalnego starzenia się, oraz szczególnym cielesnym lub psychicznym stanom u ludzi lub zwierząt uśmierzać je albo usuwać, w szczególności służyć do odmłodnienia, płciowego pobudzania, odzwyczajenia od palenia tytoniu lub picia alkoholu, do schudnięcia lub usunięcia chudości, poprawienia kształtu ciała;
5. usunąć robactwo, którym ludzie lub zwierzęta są dotknięte.

(3) Za sposoby leczenia należy uważać wszelkie metody i zabiegi, które się stosuje w celach leczniczych w myśl ust. 1 i 2.

(4) Do preparatów odżywczych oraz artykułów kosmetycznych mają zastosowanie postanowienia niniejszego rozporządzenia o tyle, o ile również i one przeznaczone są do celów leczniczych.

§ 2

Zakazane reklamowanie.

(1) Każde reklamowanie farmaceutycznych specyfików, na wyrób i sprzedaż których nie uzyskano zezwolenia przez urzędową rejestrację, jest zabronione. To samo dotyczy wszystkich innych środków leczniczych, do których wyrobu i sprzedaży wymaganego zezwolenia nie udzielono.

(2) Zakaz dotyczy również każdego reklamowania sposobów leczenia, które nie polegają na bezpośredniej obserwacji objawów chorobowych (leczenie na odległość).

§ 3

Reklamowanie wprowadzające w błąd.

Każde wprowadzające w błąd reklamowanie jest zakazane. Jako w błąd wprowadzające uważa się

1. każde zalecanie za pomocą fałszywych danych o składzie lub jakości środka leczniczego albo przedmiotu leczniczego;
2. każdy opis środków leczniczych i sposobów leczenia, który nie odpowiada swemu prawdziwemu działaniu;
3. wszelkie w błąd wprowadzające dane o wykształceniu, zdolnościach albo powodzeniach osób, biorących udział w wyrobie i reklamowaniu.

§ 4

Zezwolenie na reklamowanie.

(1) Każde reklamowanie środków leczniczych i sposobów leczenia za pomocą ogłoszeń, ulotek i pism propagandowych, pism dziękczynnych lub innego zachwalania jakiegokolwiek bądź rodzaju, dozwolone jest tylko za wyraźnym zezwoleniem.

(2) Dasselbe gilt für Anzeigen, Reklame- und Werbeschriften für Heilanstalten, Kurorte, Mineral- und Heilwässer, jedoch mit der Einschränkung, daß zur Werbung für staatliche Heilanstalten und Kurorte sowie für Mineral- und Heilwässer, deren Vertrieb unter staatlicher Verwaltung steht, die Genehmigung nur für den Teil des Werbetextes erforderlich ist, der sich mit den Heilwirkungen und Heilerfolgen befasst.

§ 5
Werbeart.

(1) Die Werbung darf nur mit dem genehmigten Text und durch die im Genehmigungsbescheid bezeichnete Werbeart erfolgen.

(2) Für Heilmittel, die nur auf ärztliche Verordnung verabfolgt werden, darf die Genehmigung nur zur Werbung in der Fachpresse erteilt werden.

§ 6
Erteilung der Genehmigung.

(1) Die Genehmigung erteilt der Distriktschef, der für den Wohnsitz des Antragstellers oder den Sitz seines gewerblichen Unternehmens zuständig ist.

(2) Firmen, gewerbliche Unternehmen oder Einzelpersonen, die im Generalgouvernement keinen ständigen Wohnsitz haben und auch keine ständige Vertretung unterhalten, reichen die Anträge beim Distriktschef in Krakau ein.

§ 7
Stellung der Anträge.

(1) Die Anträge sind von denjenigen Firmen, gewerblichen Unternehmen oder Einzelpersonen zu stellen, in deren Interesse die Werbung erfolgen soll.

(2) Dem Antrag ist der genaue Wortlaut des Werbetextes in fünf Exemplaren beizufügen und die in Aussicht genommene Werbeart genau zu bezeichnen.

§ 8
Stempelsteuer und Gebühren.

(1) Für die Erteilung einer Genehmigung zur Werbung für Heilmittel und Heilmethoden wird neben der gesetzlichen Stempelsteuer für den Antrag und das Zeugnis nach dem Gesetz vom 1. Juli 1926 über die Stempelgebühren in der Fassung vom 7 Juni 1935 (Gesetzblatt der Republik Polen Nr. 64 Pos. 404 insbesondere Art. 140, 144, 145, 154, 160) eine Gebühr in Höhe von 10 bis 50 Zloty erhoben, je nach der Art der beantragten Werbung.

(2) Die Gebühren fliessen in die Kasse des Generalgouvernements.

§ 9
Befreiung.

(1) Die Regierung des Generalgouvernements (Hauptabteilung Innere Verwaltung — Abteilung Gesundheitswesen) kann Firmen, gewerbliche Unternehmen oder Einzelpersonen widerruflich von der Genehmigungspflicht befreien.

(2) Anträge auf Befreiung sind beim zuständigen Distriktschef einzureichen.

§ 10
Verantwortliche Personen.

(1) Verantwortlich für die Werbung sind die Personen, welche die Werbung veranlassen und, wenn diese nicht ermittelt werden können, auch

(2) To samo dotyczy ogłoszeń, pism reklamowych i propagandowych dla zakładów leczniczych, uzdrowisk, wód mineralnych i leczniczych, jednak z tym ograniczeniem, że dla reklamowania państwowych zakładów leczniczych i uzdrowisk, jak również dla reklamowania wód mineralnych i leczniczych, których sprzedaż pozostaje pod zarządem państwowym, zezwolenie wymagane jest tylko dla tej części tekstu reklamowego, która dotyczy działań i sukcesów leczenia.

§ 5
Sposób reklamowania.

(1) Reklamowanie może odbywać się tylko za pomocą tekstu zezwolonego i w sposób reklamowania, określony w orzeczeniu zezwalającym.

(2) Dla środków leczniczych, wydawanych tylko na zarządzenie lekarskie, udzielać wolno zezwolenia tylko na reklamowanie w prasie fachowej.

§ 6
Udzielenie zezwolenia.

(1) Zezwolenia udziela Szef Okręgu, właściwy dla miejsca zamieszkania wnioskodawcy lub dla siedziby jego przemysłowego przedsiębiorstwa.

(2) Firmy, przedsiębiorstwa przemysłowe lub osoby poszczególne, nie mające w Generalnym Gubernatorstwie żadnego stałego miejsca zamieszkania oraz nie utrzymujące również żadnego stałego zastępstwa, wnoszą podania do Szefa Okręgu w Krakau (Krakowie)

§ 7
Wnoszenie podań.

(1) Podania winny wnosić te firmy, przemysłowe przedsiębiorstwa lub osoby poszczególne, w interesie których reklamowanie ma nastąpić.

(2) Do podań należy dołączyć dokładne brzmienie tekstu reklamy w pięciu egzemplarzach i oznaczyć dokładnie zamierzony sposób reklamowania.

§ 8
Opłata stemplowa i należności.

(1) Za udzielenie zezwolenia na reklamowanie środków leczniczych i sposobów leczenia pobiera się oprócz ustawowej opłaty stemplowej od podania i świadectwa według ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o opłatach stemplowych w brzmieniu z dnia 7 czerwca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 64, poz. 404; w szczególności art. 140, 144, 145, 154, 160) należność w wysokości od 10 do 50 złotych według sposobu reklamowania, o który wniesiono podanie.

(2) Należności wpływają do kasy Generalnego Gubernatorstwa.

§ 9
Zwolnienie.

(1) Rząd Generalnego Gubernatorstwa (Główny Wydział Spraw Wewnętrznych — Wydział Spraw Zdrowotnych) może odwołalnie zwalniać firmy, przemysłowe przedsiębiorstwa lub poszczególne osoby od obowiązku uzyskania zezwolenia.

(2) Podania o zwolnienie należy wnosić do właściwego Szefa Okręgu.

§ 10
Osoby odpowiedzialne.

(1) Odpowiedzialne za reklamowanie są te osoby, które spowodowały reklamowanie, a jeżeli tych odnaleźć nie można, również takie osoby, które odpo-

solche Personen, die für die Werbung in Zeitungen, Zeitschriften, Druckschriften oder sonst für die Verbreitung des Werbetextes durch öffentliche Reklame die Verantwortung tragen.

(2) Soweit die Werbung nicht in regelmässigen oder periodischen Druckschriften erfolgt, muss die Werbeschrift den Namen und die Anschrift des Druckers und, soweit sie durch andere Verfahren hergestellt und veröffentlicht wird, den Namen und die Anschrift des Herstellers bezeichnen.

§ 11
Wirksamkeit der Genehmigung.

Die erteilte Genehmigung auf Grund dieser Bestimmungen ersetzt jede Genehmigung, die nach anderen Vorschriften, insbesondere nach der Zweiten Durchführungsvorschrift zur Verordnung über die Herausgabe von Druck-Erzeugnissen vom 5. September 1940 (VBlGG. II S. 487) erforderlich ist.

§ 12
Widerruf früherer Genehmigungen.

Alle bisher erteilten Genehmigungen treten am 31. August 1941 ausser Kraft.

§ 13
Strafbestimmungen.

(1) Jede Zuwiderhandlung gegen die Bestimmungen dieser Verordnung wird im Verwaltungsstrafverfahren nach Massgabe der Verordnung über das Verwaltungsstrafverfahren im Generalgouvernement vom 13. September 1940 (VBlGG. I S. 300) geahndet.

(2) Den Strafbescheid erlässt der Kreishauptmann (Stadthauptmann).

(3) Erscheint eine Bestrafung im Verwaltungsstrafverfahren nicht ausreichend, so gibt der Kreishauptmann (Stadthauptmann) die Sache an die zuständige Anklagebehörde ab. Das Gericht kann auf Gefängnis und Geldstrafe bis zu 5000 Zloty oder auf eine dieser Strafen erkennen.

§ 14
Druck-Erzeugnisse aus dem Reich.

Fachschriften, Zeitungen und Zeitschriften aus dem Deutschen Reich, in denen für im Reich hergestellte Mittel geworben wird, unterliegen für ihre Verbreitung im Generalgouvernement keiner Beschränkung aus dieser Verordnung.

§ 15
Inkrafttreten.

(1) Diese Verordnung tritt am 1. Juni 1941 in Kraft.

(2) Gleichzeitig tritt der Art. 11 der Verordnung über die Ausübung der ärztlichen Praxis vom 25. September 1932 (Gesetzblatt der Republik Polen Nr. 81 Pos. 712) und der § 5 der Verordnung betreffend die Ausübung der ärztlichen Praxis vom 30. Januar 1934 (Gesetzblatt der Republik Polen Nr. 11 Pos. 96) ausser Kraft.

Krakau, den 9. Mai 1941.

Der Generalgouverneur
Frank

wiedzialne są za reklamowanie w dziennikach, czasopismach, pismach drukowych lub poza tym odpowiadają za rozpowszechnianie tekstu reklamowego drogą publicznej reklamy.

(2) O ile reklamowanie nie odbywa się w regularnie lub periodycznie wychodzących pismach, musi pismo reklamowe zawierać nazwisko i adres drukarni, a jeżeli ono dokonane i ogłoszone jest innym sposobem, nazwisko i adres wytwórcy.

§ 11
Skuteczność zezwolenia.

Zezwolenie, udzielone na podstawie niniejszych postanowień, zastępuje wszelkie zezwolenia, które są wymagane według innych przepisów, w szczególności według drugiego postanowienia wykonawczego o wydawaniu druków z dnia 5 września 1940 r. (Dz. Rozp. GG. II str. 487).

§ 12
Cofnięcie poprzednich zezwoleń.

Wszystkie dotąd udzielone zezwolenia tracą swą moc z dniem 31 sierpnia 1941 r.

§ 13
Postanowienia karne.

(1) Każde wykroczenie przeciw postanowieniom niniejszego rozporządzenia, karane będzie w trybie karno-administracyjnym stosownie do rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnym w Generalnym Gubernatorstwie z dnia 13 września 1940 r. (Dz. Rozp. GG. I str. 300).

(2) Orzeczenie karne wydaje Starosta Powiatowy (Miejski).

(3) Jeżeli ukaranie w drodze postępowania karno-administracyjnego okazuje się nie wystarczające, to Starosta Powiatowy (Miejski) odstępuje sprawę właściwej władzy oskarżenia. Sąd może orzec karę więzienia i grzywnę do 5000 złotych lub jedną z tych kar.

§ 14
Utwory drukarskie z Rzeszy.

Pisma fachowe, dzienniki, czasopisma z Rzeszy Niemieckiej, w której reklamuje się środki wyprodukowane w Rzeszy, nie podlegają co do ich rozpowszechniania w Generalnym Gubernatorstwie żadnemu ograniczeniu, wypływającemu z niniejszego rozporządzenia.

§ 15
Wejście w życie.

(1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1941 r.

(2) Równocześnie traci swą moc art. 11 rozporządzenia o wykonywaniu praktyki lekarskiej z dnia 25 września 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 81, poz. 712) i § 5 rozporządzenia o wykonywaniu praktyki lekarskiej z dnia 30 stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 11 poz. 96).

Krakau (Kraków), dnia 9 maja 1941 r.

Generalny Gubernator
Frank

Z. K. W. Kraków, ul. Piłsudskiego 19a.